

Udskrift af Arbejdsrettens dom af 14. juli 2009

i sag nr. AR2008.0978

Finanssektorens Arbejdsgiverforening
(advokat Merete Preisler)

mod

FTF

for

Finansforbundet
(advokat Helle Bang Hjorth)

Dommere: Børge Dahl (retsformand), Poul Flemming Hansen, Carl Erik Johansen, Benny Rosberg, Martin Teilmann, Karsten Thystrup og Bo Vistisen.

Sagen angår lovligheden af et fagforbunds kampagne mod ”skamløse fyringer” med udhængning af virksomheder med deres logoer på en ”skamstøtte” på forbundets hjemmeside.

Påstande

Klager, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), har nedlagt følgende påstande:

1. Indklagede skal for brud på § 2, stk. 2, i Hovedaftalen mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finansforbundet betale en betydelig bod til klager.
2. Indklagede skal for brud på § 1 i Aftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finansforbundet om regler for behandling af faglig strid betale en betydelig bod til klager.
3. Indklagede skal betale en betydelig bod til klager for brug af overenskomststridig utilbørlig pression, hvormed indklagede i strid med fredspligten har forsøgt at opnå overenskomstmæssige rettigheder, som ikke er opnået, endsige forsøgt opnået via overenskomstforhandling.

4. Indklagede skal for brud på § 4 i Hovedaftalen mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finansforbundet betale en betydelig bod til klager.

Indklagede, Finansforbundet for FTF, har påstået frifindelse.

Parternes overenskomstgrundlag

I Hovedaftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet hedder det bl.a.:

”§ 2

Stk. 1. ...

Stk. 2. FA og Finansforbundet er enige om at fremme et godt samarbejde og virke for rolige og stabile arbejdsforhold i virksomhederne.

§ 3

FA anerkender medarbejdernes frihed til at være medlemmer af Finansforbundet og til at deltage i forbundets arbejde.

§ 4

...

Stk. 2. Inden for det område, som en overenskomst omfatter, kan der, så længe den er gældende, ikke iværksættes arbejdsstandsning.”

I Aftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet om regler for behandling af faglig strid hedder det bl.a.:

”§ 1 Aftalens område

Stk. 1. Nærværende ”Regler for behandling af faglig strid” anvendes ved:

- a. Uenighed om fortolkning af overenskomster, aftaler eller kutymmer, der er indgået mellem FA eller et medlem heraf og Finansforbundet, herunder virksomhedsoverenskomster indgået mellem en medlemsvirksomhed af FA eller Finansforbundets faglige repræsentant i virksomheden.
- b. Uenighed mellem medlemmer af FA og medlemmer af Finansforbundet i ansættelsesretlige personalesager.
- c. Uenighed om forståelse af og overtrædelse af lov om varsling mv. i forbindelse med afskedigelser af større omfang.

...

Stk. 3. Sager om brud på overenskomsten indbringes for Arbejdsretten. Forinden indbringelse sker, afholdes efter begæring af én af organisationerne et fællesmøde til

drøftelse af sagen senest 14 dage efter begæringens modtagelse. Er en organisation medlem af en mere omfattende organisation, skal sagen anlægges af og mod sidstnævnte organisation.”

I Aftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet om samarbejde og samarbejdsudvalg på bank- og realkreditområdet hedder det bl.a.:

”Kapitel III Samarbejdsudvalgets opgave

...

§ 12 Hovedprincipper for dets arbejde

...

B. Medarbejdernes tryghed og trivsel

...

Opsigelse af medarbejdere skal søges undgået. Ved rationaliseringer eller omlægning af driftsmæssige forhold, som betyder bortfald af arbejdspladser, skal virksomheden tilstræbe at omplacere og eventuelt omskole samt efteruddanne medarbejdere til andet ledigt arbejde i virksomheden under hensyn til medarbejderens kvalifikationer og virksomhedens økonomi.

...

Omfatter påtænkte foranstaltninger en reduktion af medarbejderantallet, eller viser en generel drøftelse af virksomhedens økonomiske stilling, at afskedigelse af en flerhed af medarbejdere kan komme på tale, skal det tilstræbes at finde løsninger, hvorved afskedigelser kan undgås eller antallet begrænses, og følgerne for de afskedigede kan afbødes, jf. punkt C. Sådanne bestræbelser skal gennemføres så hurtigt som muligt, både af hensyn til de medarbejdere, som eventuelt skal afskediges, og af hensyn til de tilbageværende medarbejdere. Samarbejdsudvalget kan orientere organisationerne om drøftelserne og tilkalde bisiddere fra organisationerne til at deltage i forhandlingerne, hvis der er enighed herom. Desuden kan det i SU generelt besluttes, at forhandlinger føres mellem ledelsen og virksomhedskreds/den faglige personaleforening i et underudvalg nedsat af samarbejdsudvalget.

...

C. Afbødeforanstaltninger

Ved afskedigelser af en flerhed af medarbejdere, der ikke er begrundet i medarbejdernes forhold, skal ledelsen optage drøftelse om aktiviteter for at sikre, at medarbejderne får de bedste muligheder for fremtidig beskæftigelse, herunder søge at nå frem til tilbud om kurser, som er relevante i forhold til den opsagtes mulighed for at få nyt arbejde. For de medarbejdere, hvor mulighed for anden beskæftigelse pga. alder ikke er nærliggende, må muligheden for førtidspension og delpension overvejes.”

Der findes en helt tilsvarende Aftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og Finansforbundet om samarbejde og samarbejdsudvalg på sparekasseområdet.

Sagsfremstilling

Finansforbundet har udarbejdet ”Kodeks for håndtering af massefyringer i finanssektoren” indeholdende følgende ”elementer, en virksomhed som minimum bør efterleve, ved massefyring”:

- ”1. Alternativer til fyringer undersøges – fx genplacering og omskoling
2. Tillidsmanden og Finansforbundet inddrages i hele forløbet omkring en massefyring
3. Der tages hensyn til særlige sociale og personlige forhold hos medarbejderne ved massefyringer
4. Fritstilling er udgangspunkt ved massefyringer
5. Fyrede medarbejdere tilbydes psykologhjælp
6. Fyrede medarbejdere tilbydes hjælp til at komme videre i arbejdslivet – fx outplacement, kompetenceudvikling og uddannelse
7. Ekstraordinær økonomisk kompensation indgår som en del af fratrædelsen.”

I efteråret 2008 gennemførte en række af FA's medlemsvirksomheder, herunder bl.a. Alm. Brand Bank, Sparinvest, Vestjysk Bank og Skjern Bank, afskedigelser af flerheder af medarbejdere.

På baggrund af forestående afskedigelser i Alm. Brand Bank blev der den 28. oktober 2008 efter anmodning fra Finansforbundet afholdt et organisationsmøde i FA. Det hedder i mødereferatet bl.a.:

”FA indledte mødet med at konstatere, at der var tale om et orienterende møde, idet de påtænkte afskedigelser ikke var omfattet af loven om kollektive afskedigelser eller om organisationsmøder i SU-aftalen. Det var der enighed om.

Alm. Brand orienterede herefter om, at der afskediges 18 medarbejdere, heraf orienteres 2 i dag, 15 i morgen og den sidste, når vedkommende vender tilbage fra ferie i næste uge.

Forud for den endelige beslutning om afskedigelserne har der været holdt et møde med fællestillidsrepræsentanten i Alm. Brand Bank den 22. oktober 2008, ligesom Alm. Brand efterfølgende har tilbudt en ny forhandling med fællestillidsrepræsentanten, men denne har i mail af 24. oktober 2008 afvist dette.

FA henviste i den relation til, at Alm. Brand har fulgt de spilleregler om drøftelse, der gælder i SU-aftalen med baggrund i den praksis, der er aftalt og effektueret i Alm. Brand-koncernen, jf. senest referatet fra koncern-SU fra 14. marts 2008. FA fandt ikke,

at SU-aftalen var tilsidesat, da der ikke i SU-aftalen findes regler om centrale forhandlinger i den omhandlede situation.

Finansforbundet stillede spørgsmål til, om der havde været tale om reelle drøftelser med tillidsrepræsentanten, idet det var tillidsrepræsentantens opfattelse, at der var tale om en ren orientering fra ledelsens side. Finansforbundet mener desuden, at man ikke i tilstrækkelig grad har tilstræbt at finde løsninger, hvori afskedigelser søges undgået eller antallet begrænses samt at finde afbødeforanstaltninger.

Alm. Brand oplyste, at de medarbejdere, der opsiges, tilbydes genplaceringsrådgivning via Alm. Brands egne konsulenter, som har erfaring med dette, at der er afsat en pulje til kurser og uddannelse svarende til kr. 10.000 pr. medarbejder, at der er et beredskab med mulighed for psykologbistand på opsigelsesdagen, og at de opsagte medarbejdere fritstilles med modregning. Endvidere oplyste Alm. Brand, at der forud for udvælgelsen af opsigelserne var foregået et stort arbejde med henblik på at finde løsninger for at undgå eller begrænse antallet af afskedigelser.

Finansforbundet fandt, at Alm. Brand Bank udover de opremsede afbødeforanstaltninger burde tilbyde medarbejderne en økonomisk compensation, ligesom Finansforbundet ikke ønskede, at der skete modregning under fritstillingsperioden.

Alm. Brand Bank lyttede til Finansforbundets forslag, men fastholdt de nævnte afbødeforanstaltninger.

Finansforbundet beklagede Alm. Brand Banks beslutning og oplyste, at Finansforbundet ville agere herefter. Finansforbundet er dog indforstået med, at der er fuld fortrolighed om afskedigelserne, indtil disse er effektueret midt på dagen den 29. oktober 2008.”

Endvidere blev den 4. november 2008 efter anmodning fra Finansforbundet afholdt et organisationsmøde i FA i anledning af afskedigelser foretaget i Sparinvest. Det hedder i mødereferatet bl.a.:

”Sparinvest gav en redegørelse for forløbet, der havde ført frem til aftaler om lønedsættelser samt et antal afskedigelser.

Finansforbundet bemærkede, at de påtænkte lønedsættelser kan være omfattet af lov om varsling af afskedigelser af større omfang, ligesom der evt. kan være et brud på de grundlæggende forudsætninger i overenskomsten.

Finansforbundet var betænkelig ved de aftalte lønedsættelser og tog forbehold for at undersøge sagen nærmere.

FA fandt ud fra de foreliggende oplysninger om forløbet, at der hverken havde foreligget en situation, der var omfattet af varslingsloven, ligesom virksomheden ikke har handlet i strid med de kollektive overenskomster eller disses forudsætninger.

Finansforbundet tog forbehold for sin stilling i sagen.”

Den 17. november 2008 offentliggjorde Finansforbundet på sin hjemmeside følgende såkaldte ”skamstøtte” over fire navngivne bankvirksomheder:

”Skamstøtten” var ledsaget af følgende artikel:

”SKAMLØSE FYRINGER I SEKTOREN

Alm. Brand Bank

INGEN DIALOG OM FYRINGER

En ordentlig og ansvarlig arbejdsgiver er klar til at gå i dialog med sin modpart, når der skal afskediges medarbejdere. Dette princip så Alm. Brand Bank stort på, at da 18 medarbejdere skulle fyres i oktober. Ikke på et eneste punkt ønskede banken at imødekomme Finansforbundet. Alm. Brand Bank har ikke gjort nok for at forhindre afskedigelserne, og fratrædelsesvilkårene for de berørte medarbejdere er utilfredsstillende.

Sparinvest

MEDARBEJDERE SAT NED I LØN

Hvis en virksomheds økonomiske problemer skal kunne udløse lønnedgang til medarbejderne, skal dette fremgå af en kollektiv lønaftale. Det så Sparinvest stort på, da man efter at have fyret syv ansatte, fik en del af de tilbageværende medarbejdere til at indgå frivillige aftaler om lønnedgang. Finansforbundet tager kraftigt afstand fra, at man

forsøger at løse en virksomheds økonomiske vanskeligheder ved at sætte medarbejderne ned i løn.

Vestjysk BANK FYRINGER ”VED NATURLIG AFGANG”

Vi har ikke til hensigt at gennemføre masseafskedigelser, og en eventuel reduktion af medarbejderstaben vil formentlig ske ved naturlig afgang i løbet af et par år. Sådan lød det fra ledelsen, da vestjysk Bank overtog bonusbanken og fusionerede med Ringkjøbing Bank i oktober. Alligevel sparkede man seks medarbejdere i den tidligere Bonusbanken ud i oktober – uden at fortælle det til Finansforbundet. Vestjysk Bank har ikke gjort nok for at forhindre afskedigelserne, og fratrædelsesvilkårene for de berørte medarbejdere er ikke tilfredsstillende.

Skjern Bank FYRET UDEN FORHANDLING

Skjern Bank fandt ikke nogen anledning til at gå i dialog med Finansforbundet forud for afskedigelsen af syv medarbejdere i oktober. Resultatet er, at fratrædelsesvilkårene for de berørte medarbejdere er helt utilstrækkelige. Samtidig burde banken have gjort mere for at forhindre afskedigelserne.”

I Nyhedsbrevet Finans nr. 40/2008 præsenterede Finansforbundet på forsiden følgende nyhed med et billede af ”skamstøtten”:

”DÅRLIG HÅNDTERING AF FYRINGER UDSILLES

Finansforbundet er træt af virksomheder, som fyrer medarbejdere eller sætter medarbejdere ned i løn, uden at gå i reel dialog og forhandling om afskedigelserne. Derfor hænges de pågældende virksomheder nu ud med navn og beskrivelse af deres dårlige håndtering af fyringer på forbundets hjemmeside.”

Nyheden sluttede med et link til hele artiklen, hvori det bl.a. hedder:

” ...

I vestjysk Bank ... Sparinvest ... Og Alm. Brand Bank og Skjern Bank ... Med det resultat at de fire virksomheder ifølge Finansforbundet ikke har gjort tilstrækkeligt for at forhindre fyringerne, og at fratrædelsesvilkårene for de berørte medarbejdere alle fire steder er meget utilfredsstillende.

Derfor har Finansforbundet besluttet at udstille bankers dårlige håndtering af fyringer med en skamstøtte på finansforbundet.dk

Stor forskel på håndtering af afskedigelser

”Vi føler, det er nødvendigt at orientere vores medlemmer om, at der er stor forskel på, hvordan arbejdsgiverne i den finansielle sektor griber afskedigelser an. Heldigvis har der i de seneste måneder også være pengeinstitutter, som har udvist stor ansvarlighed over for de medarbejdere, der skulle afskediges og haft en reel vilje til at gå i dialog og forhandle om afskedigelserne. Men de fire navngivne virksomheder har efter vores mening håndteret afskedigelserne meget dårligt”, siger Finansforbundets næstformand Kent Petersen til Nyhedsbrevet Finans.

En halv snes virksomheder i den finansielle sektor har i september og oktober afskediget godt 500 medarbejdere, og i disse dage er forbundet i dialog med flere pengeinstitutter, som ventes at fyre medarbejdere i den kommende tid.

Kent Petersen håber, at skamstøtten med de navngivne virksomheder, der håndterer fyringer meget dårligt, kan påvirke andre finansielle virksomheder til at gribe afskedigelser ansvarligt og ordentlig an i fremtiden.”

Af et print af Finansforbundets hjemmeside for den 20. november 2008 ses, at Skjern Bank er fjernet fra ”skamstøtten”.

FA opfordrede ved brev af 19. november 2008 Finansforbundet til straks at fjerne ”skamstøtten” fra forbundets hjemmeside. Det hedder i brevet bl.a.:

”FA tager afstand fra, at forbundet hermed hænger finansvirksomheder ud med ukorrekte eller vildledende oplysninger. Det er hverken ved fagretlig behandling eller på anden måde slået fast, at de nævnte virksomheder har handlet i strid med gældende lov- eller overenskomstregler ved gennemførelsen af de aktuelle personale- og omkostningsreduktioner.

Ud over oplysningerne som nævnt er ukorrekte og vildledende, må skamstøtten ses som en direkte eller indirekte advarsel til forbundets medlemmer om ikke at tage ansættelse eller forblive ansat i de navngivne virksomheder. Der er dermed tale om et advarselsregister i strid med persondataloven.”

Ved brev af 20. november 2008 underskrevet af forhandlingschef Jens Christian Pedersen afslog Finansforbundet at fjerne ”skamstøtten” fra hjemmesiden. I brevet hedder det bl.a.:

”Jeg er ikke enig i, at Finansforbundet gør noget forkert i forbindelse med vores omtale af virksomheder, som ikke har villet indgå aftale om afbødeforanstaltninger med Finansforbundet.

Det siger sig selv, at mange medlemmer i den nuværende situation med mange masseafskedigelser inden for sektoren føler en vis usikkerhed med hensyn til deres fremtidige jobsituation.

Samtidigt har det været særdeles frustrerende for medlemmer på de virksomheder vi omtaler, at Finansforbundet ikke i dialog med FA og virksomhederne har kunnet hjælpe dem på samme måde, som det heldigvis har været tilfældet på de andre virksomheder. Medlemmerne på de førstnævnte virksomheder føler – fuldt forståeligt – at de bliver behandlet ringere end kollegaer på andre virksomheder i samme situation.

Vi har som faglig organisation et åbenbart behov for at forklare vores medlemmer, at vi ønsker at hjælpe dem uanset, hvilken virksomhed, de måtte være beskæftiget i, samt at årsagen til de forskellige fratrædelsesvilkår ikke skyldes en strategi i Finansforbundet, hvor nogle virksomheder nedprioriteres i fordel for andre.

Det har vi valgt at gøre ved at navngive de nævnte virksomheder, hvilket vi håber tillige vil medvirke til, at andre virksomheder kan se det hensigtsmæssige i at indgå en dialog til gavn for alle parter.

Jeg er helt uenig i, at omtalen på nogen måde kan tages som udtryk for, at Finansforbundet mener, at man ikke bør tage ansættelse på de nævnte virksomheder. Omtalen drejer sig tydeligvis om, at virksomhederne i den konkrete situation har optrådt på en, efter forbundets opfattelse, meget uhensigtsmæssig måde, og jeg er heller ikke enig i, at der er vildledende oplysninger.

Foranlediget af dit brev, vil jeg dog for en god ordens skyld sørge for, at det udtrykkelig præciseres i omtalen på forbundets hjemmeside og i Faglig Nyt, at Finansforbundet ikke advarer mod ansættelse på de pågældende virksomheder.”

I overensstemmelse hermed tilføjede Finansforbundet samme dag på forbundets hjemmeside under emnet ”Skamløse fyringer i sektoren” følgende:

”Finansforbundet har på sin hjemmeside tirsdag den 18. november oprettet en skamstøtte, hvor de virksomheder som håndterer fyringer dårligt udstilles. P.t. er tre virksomheder udstillet.

FA (Finanssektorens Arbejdsgiverforening) har efterfølgende kontaktet Finansforbundet og gjort indsigelse over for skamstøtten.

Finansforbundet vil ikke følge FA’s opfordring til at fjerne skamstøtten, idet den stadig er relevant. Men vi vil gerne imødekomme FA ved at understrege, at skamstøtten ikke er et signal om, at man ikke bør søge ansættelse i de pågældende virksomheder. Skamstøtten er alene et udtryk for, at de tre virksomheder i ly af finanskrisen desværre har håndteret afskedigelser dårligt.

”Uanset krise har virksomhederne et ansvar for at håndtere afskedigelsessager, så medarbejderne får de bedste muligheder for at komme videre. Det handler om at undersøge mulige afbødeforanstaltninger, om at indgå nogle ordentlige fratrædelsesaftaler og om, at virksomheden behandler medarbejderne værdigt. Og lever virksomheden ikke op til det ansvar, så havner den altså på skamstøtten”, siger Kent Pedersen, næstformand i Finansforbundet.”

Senere den 20. november 2008 ringede Finanssektorens Arbejdsgiverforenings direktør, Steen A. Rasmussen, til forhandlingschef i Finansforbundet, Jens Chr. Pedersen og adviserede om, at der ville blive indgivet fællesmødebegæring, idet ”skamstøtten” efter FA’s opfattelse udgjorde overenskomstbrud.

Ved brev af 21. november 2008 til FTF begærede FA herefter hastefællesmøde, og sagen blev behandlet på et møde den 24. november 2008. Af fællesmødereferatet fremgår bl.a.:

”Finansforbundet mener ikke, at man ud fra gældende retspraksis med sikkerhed kan konstatere, om der er begået overenskomstbrud. Finansforbundet tilkendegav endvidere, at da beskyldningerne om overenskomstbrud tages meget alvorligt, og da man er fast besluttet på ikke at begå overenskomstbrud, blev det fredag den 21. november 2008 straks efter fællesmødebegæringens modtagelse besluttet at fjerne ”Skamstøtten” øjeblikkeligt. Det blev præciseret, at FA først ved fællesmødebegæringen den 21. november 2008 fremsatte anklagerne om overenskomstbrud.

Finansforbundet oplyste, at ”Skamstøtten” blev fjernet fredag den 21. november 2008 om formiddagen. Forbundet oplyste endvidere, at det beroede på en teknisk fejl, at man via et nyhedsbrev fortsat kunne finde ”Skamstøtten” mandag morgen den 24. november 2008. ”Skamstøtten” blev fjernet under fællesmødets afholdelse.

Da enighed således ikke kunne opnås, meddelte FA, at sagen vil blive videreført ved Arbejdsretten.”

Finansforbundets ”skamstøtte” blev omtalt i medierne, og der er under sagen fremlagt fire artikler fra perioden 21. november 2008 til 24. november 2008, hvori ”skamstøtten” er omtalt. Artiklerne refererer i det væsentlige til ”skamstøtten” og den ledsagende artikel. I Berlingske Tidende for den 21. november 2008 er der således følgende notits:

”Alm. Brand Bank og Vestjysk Bank hængt ud

STRID: Fyringerne i Alm. Brand Bank og Vestjysk Bank foregik ikke efter bogen, mener de ansattes fagforening Finansforbundet. Forbundet har oprettet en ”skamstøtte” på sin hjemmeside, hvor selskaber hænges til tørre, hvis de fyrer folk på vilkår, som fagforeningen er utilfreds med. Alm. Brand Bank fyrede i oktober 18 medarbejdere, men ikke på et eneste punkt imødekom banken fagforeningens ønsker, skriver Finansforbundet. Skamstøtten kan findes på finansforbundet.dk.”

Omtalen på DR P4 Midt & Vests hjemmeside den 19. november 2008 er ledsaget af et interview med Finansforbundets næstformand, Kent Petersen. Det hedder i heri bl.a.:

”Men vestjyskBANK dumper hele processen, mener næstformanden i Finansforbundet, Kent Petersen:

- Det har overhovedet ikke haft drøftelse med Finansforbundet eller haft vilje til at tage ansvar over for de, som de har fyret. Ganske kort tid inden fyringerne havde de et møde med os, hvor de fortæller os, at de ikke vil fyre. Så konstaterer de alligevel, at der skal fyres – og der er ingen dialog med Finansforbundet i den forbindelse, siger Kent Petersen, der mener, at vestjyskBANK har gennemført afskedigelserne på en menneskeligt helt horribel måde.”

Omtalen afsluttes således:

”Direktør afviser kritik

Direktør Frank Kristensen fra VestjyskBank stiller sig uforstående over for kritikken.

Han siger, at i hans opfattelse har banken handlet både ordentligt og værdigt overfor medarbejderne. Han er skuffet over den måde, sagen er fremstillet på...”

I Morgenavisen Jyllands-Posten var der den 24. november 2008 en artikel med overskriften ”Usædvanlig arbejdskamp i banksektoren” og underoverskriften ”Finansforbundet beskyldes af Alm. Brands HR-chef for at kræve en slags beskyttelsespenge af banker under trusler om, at de ellers vil blive hængt offentligt ud for ublide fyringer”. I artiklen hedder det bl.a.:

”En skamstøtte over fire navngivne pengeinstitutter på Finansforbundets hjemmeside... Sådan lød teksten på forbundets hjemmeside fra mandag, indtil den blev fjernet fredag eftermiddag.

Det skete efter slet skjulte trusler fra modparten, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), der i en skrivelse betegnede oplysningerne på skamstøtten som ”ukorrekte og vildledende”.

...

Skjern Bank var en af de fire banker på skamstøtten, men bankens navn blev i løbet af ugen fjernet efter trusler fra ansatte i banken om kollektive udmeldelser af forbundet. Også Alm. Brand blev på skamstøtten kritiseret for sin håndtering af en nylig afskedigelsesrunde, og det tager bankens HR-direktør, Henrik Gundorph, meget ilde op. ”Forbundets krav går langt ud over aftalerne. De er helt urimelige. Derfor kan man få den tanke, at denne såkaldte skamstøtte i virkeligheden er et forsøg på at opkræve en slags beskyttelsespenge af de pengeinstitutter, der ifølge Finansforbundet ikke vil makke ret. Og det er en uacceptabel måde at forhandle på, siger Henrik Gundorph.

Fastholder kritikken

Næstformand i Finansforbundet Kent Petersen fastholder kritikken af de pågældende pengeinstitutter.

”Men vi agter ikke at foretage os noget, der er overenskomststridigt. Vi tager FA’s beskyldninger mod os om ulovligheder meget alvorligt og har derfor besluttet at fjerne skamstøtten”, siger han.

Det er korrekt, at vi fjernede navnet på Skjern Bank forinden. Det skete, fordi vi havde fået forvisning om, at der var aftalt yderligere vilkår for de afskedigede”, siger Kent Petersen.

Han oplyser, at forbundet i øjeblikket forhandler med flere pengeinstitutter, der har varslet fyringsrunder med baggrund i finanskrisen.”

Der er under sagen endvidere fremlagt to skrivelser, hvor tre af Finansforbundets medlemmer, herunder to tillidsrepræsentanter, reagerer mod ”skamstøtten”.

I en e-mail af 20. november 2008 til Finansforbundet fra en medarbejder i Vestjysk Bank hedder det således bl.a.:

”Så vidt jeg er orienteret befinder vi os i øjeblikket i år 2008. I en tid, hvor man ikke længere hænger uskyldige ud i pressen eller på en hjemmeside – uden

at kende sagens rette sammenhænge. Hvis Finansforbundet fortsat tror, at vi befinder os i Middelalderen, hvor folk uden rettergang blev sat i gabestokken,

hængt eller brændt – så fair nok – men det er ikke hvad jeg betragter som et moderne tidssvarende fagforbund.

I den forbindelse er det min klare opfattelse, at den rejste skamstøtte over Vestjysk BANK i forbindelse med OVERTAGELSEN af Bonusbanken i den grad er skudt over målet.

Det er således min klare vurdering, at Kent Petersen udtaler sig omkring en sag, som han tilsyneladende overhovedet ikke har sat sig ordentligt ind i.

Der er således tale om flere faktuelle fejl i udtalelserne i sagen, hvilket giver et misvisende billede af min arbejdsgiver vestjysk BANK.

Kent Petersen udtaler bl.a., at Finansforbundet ikke er orienteret om sagen. Dette er direkte usandt.

Der står samtidig ”i forbindelse med fusionen mellem vestjysk BANK og Bonusbanken”. Det er IKKE tale om en fusion, men om en overtagelse.

Der står også at der ikke har været forhandlinger omkring fratrædelserne. Dette er også direkte usandt.

Det er anført, at fratrædelsesvilkårene for de berørte medarbejdere ikke er tilfredsstillende. Vilkårene er bedre end de overenskomstmæssige krav.

Du udtaler, at der i flg. Finansforbundet ikke er gjort tilstrækkeligt for at forhindre fyringerne. Dette stemmer efter min overbevisning heller ikke.

Derudover skriver I, at banken ikke havde til hensigt at gennemføre masseafskedigelser. Dette er heller ikke sket. Lige nu er der ansat ca. 500 medarbejdere i vestjysk BANK.

Såfremt fusionen med Ringkjøbing Bank godkendes vil banken bestå af ca. 700 medarbejdere. Der var i første omgang 6 medarbejdere fra den overtagne bank Bonusbanken, der ikke blev plads til på det fremtidige hold. Den ene er efterfølgende genansat. Hvis Finansforbunden i den forbindelse taler om ”masseafskedigelser”, så skyder I gråspurve med kanoner.

Med til historien hører, at vestjysk BANK mandag den 29. september overtog Bonusbanken i Herning – som alternativt ikke var åbnet. Samme dag blev det meddelt, at

Ringkjøbing Bank og vestjysk BANK ville fusionere. I den anledning fik alle medarbejdere en orienteringsskrivelse, hvori det bl.a. var anført, at en konsekvens af fusionen og overtagelsen var, at

der på sigt skulle skæres mellem 60 og 80 stillinger væk, og at banken som udgangspunkt forventede at finde dem ved naturlig afgang – *og i det omfang, der mod*

forventning vil blive tale om reelle afskedigelser, ville disse blive håndteret via fratrædelsesordninger.

”Filmen” knækker for alvor ved, at du udtaler dig UDEN forudgående kontakt til bankens fællestillidsmand Karen Guld, som i den grad har KNOKLET for at få lavet fornuftige aftaler med banken på medarbejdernes vegne. Det er klart et tillidsbrud og en unødigt devaluering af det arbejde, som hun og de øvrige tillidsfolk har lavet. Du bringer med andre ord hende i miskredit.

Det er særdeles uacceptabelt, at Finansforbundet nu skaber unødigt utryghed i en organisation på ca. 700 medarbejdere. Der er nu risiko for, at I – fuldstændig uberettiget – skaber utryghed for medarbejderne i Ringkjøbing Bank – og måske i sidste ende formår at ”stikke en kæp i hjulet” for fusionen. Hvem har lyst til at arbejde for en arbejdsgiver – som efter jeres vurdering ikke

lever op til de fagretslige spilleregler...

Jeg er dybt skuffet og rystet over, at Finansforbundet nu fremstiller vestjyskBANSK som ”den store stygge ulv”, som ikke behandler sine ansatte værdigt. Dette er direkte i modstrid med virkeligheden.

Det er naturligvis trist og tragisk, at der i forbindelse med overtagelse af Bonusbanken ikke er blevet plads til alle medarbejdere. Af de medarbejdere der er afskediget er flertallet ledende medarbejdere. Jeg ved, at der er lavet fornuftige fratrædelsesordninger som giver medarbejderne mere end de i flg. overenskomsten har krav på – hertil kommer hjælp og støtte til at komme videre.

Blandt medarbejderne er der en generel forståelse for det handlingsforløb, der har været og medarbejderne er positive og glæder sig til det fremtidige samarbejde med vestjyskBANK.

Derfor er det yderst uheldigt, at Finansforbundet – fuldstændig uberettiget – sår tvivl om vestjyskBANKs evne og vilje til at respektere de fagretslige spilleregler.

Jeg ved, at mange af mine kollegaer i disse timer sidder og overvejer deres fremtidige medlemskab af Finansforbundet. Jeg er selv én af de tvivlende.

Min klare opfordring er derfor, at I skal fjerne vestjyskBANK fra ”skamstøtten” – og det kan kun gå for langsomt.”

Endvidere hedder det i en udateret ”Kommentar til Finansforbundets udtalelser om skamløse fyringer i sektoren” fra to fællestillidsmænd i Vestjysk Bank bl.a.:

”Vi er ikke enige i Finansforbundets dom over vestjyskBANK. Det er ikke rigtigt, at der ikke har været en dialog med de faglige repræsentanter og at Finansforbundet ikke har været orienteret om forløbet. Set i bakspejlet kom dialogen i samarbejdsudvalget (VestjyskBank og Bonusbanken) sent i stand, men AMSU-mødet den 30. oktober havde et tilfredsstillende forløb set med vores øjne.

Finansforbundet skriver, at fratrædelsesaftalerne ikke er tilfredsstillende. Det er rigtigt, at der i starten ikke er givet mere end hvad de berørte medarbejdere har krav på, dog blev vilkårene efter forhandling i AMSU forbedret og antallet af afskedigede medarbejdere reduceret.
...

Efterfølgende har der efter anmodning fra Finansforbundet været afholdt et organisationsmøde i FA den 5. december 2008, hvor en repræsentant fra Vestjysk Bank orienterede om forløbet i forbindelse med bankens overtagelse af Bonusbanken og fusionen med Ringkjøbing Bank. Det hedder i referatet fra mødet bl.a.:

”I fortsættelse af organisationsmøde den 30. september 2008 drøftedes forløbet i forbindelse med overtagelsen af Bonusbanken og den igangværende fusion med Ringkjøbing Bank.

Michael Madsen oplyste indledningsvis, at Bonusbanken blev overtaget pr. 29. september 2008 og fusionen med Ringkjøbing er gennemført pr. 3. december 2008.

Herefter redegjorde Michael Madsen for forløbet i forbindelse med overtagelsen af Bonusbanken og fusionen med Ringkjøbing Bank.

Bonusbanken

Der har været holdt personlige samtaler med samtlige medarbejdere i Bonusbanken med henblik på afklaring af medarbejdernes fremtidige virke (faglige og personlige kompetencer, nuværende og fremtidige ansvarsområder, mobilitet m.m.). Den 21. oktober er tillidsmanden i Bonusbanken orienteret om situationen, herunder at der kan blive tale om konsekvenser for nogle medarbejdere, og at det derfor var vigtigt, at hun var klædt på og parat til situationen den 30. oktober.

Den 27. oktober orienteres fællestillidsmanden i Vestjysk Bank om, at der bliver tale om afskedigelser. Efter at fællestillidsmanden har orienteret Finansforbundet, vender fællestillidsmanden tilbage og spørger om frihed til, at de afskedigede medarbejdere efter gennemførelsen af afskedigelserne kan deltage i et møde i Finansforbundet om A-kasseforhold, uddannelse m.v. Det bekræfter Michael Madsen.

Den 29. oktober orienteres tillidsmanden i Bonusbanken om, hvilke medarbejdere der vil blive afskediget, og efterfølgende samme dag anmoder Finansforbundet om et organisationsmøde, som dog efterfølgende bliver udskudt, og i stedet aftales det, at der afholdes et SU-møde.

På mødet den 30. oktober drøftes antal af afskedigelser. Vestjysk Bank havde planlagt at afskedige 7 medarbejdere. Dette antal bliver under mødet reduceret til 6. Efterfølgende har en medarbejder sagt op, hvormed antallet af afskedigelser blev nedbragt til 5. Der drøftedes tillige afbødeforanstaltninger, og resultatet af mødet og nogle efterfølgende drøftelser bliver, at de afskedigede medarbejdere – foruden løn i opsigelsesperioden med fuldstændig fritstilling fra tidspunktet, hvor medarbejderen skal tiltræde et nyt job og uden modregning – modtager fratrædelsesgodtgørelse efter lov og overenskomst samt ca. en ekstra månedsløn i godtgørelse, godtgørelserne kan efter eget

ønske konverteres til en outplacement eller uddannelse, frihed til jobsamtaler, outplacementsamtaler m.v. og løfte om at komme i betragtning, når/hvis en stilling af relevans bliver ledig.

Tillidsmændene har efterfølgende skriftligt på bankens intranet givet udtryk for, at SU-mødet kom lidt sent i stand, men dette og det efterfølgende forløb var tilfredsstillende, idet antallet af afskedigelser blev reduceret og vilkårene forbedret.

Ringkjøbing Bank

I relation til fusionen med Ringkjøbing Bank er der holdt paritetisk møde den 18. november 2008, hvor der er opnået enighed om en samlet tidsplan for aktiviteterne i forbindelse med fusionen, herunder møde hver 14. dag i paritetisk udvalg til drøftelse af situationen.

Det blev tillige lagt fast, at de medarbejderreduktioner, som i den forbindelse forventes, og som allerede på organisationsmødet den 30. september blev ”annonceret”, fortsat forventes at kunne ske via naturlig afgang. I det omfang der mod forventning vil blive tale om reelle afskedigelser, vil de blive håndteret som fratrædelsesordninger i lighed med de gennemførte for Bonusbanken.

...

Finansforbundet takkede for gennemgangen, som man fandt helt overensstemmende med den opfattelse, forbundet havde af forløbet.

Finansforbundet gjorde gældende, at tillidsmændenes information på intranettet er irrelevant for sagen, og forbundet er ikke enige med tillidsmændene i konklusionen.

Finansforbundet gjorde opmærksom på, at Vestjysk Bank burde have indkaldt til SU-møde/paritetisk udvalg noget hurtigere end tilfældet blev. Tillidsrepræsentanterne gentog, at der var tale om tilfredsstillende drøftelser og resultater heraf. Herudover var det forbundets opfattelse, at afskedigelserne ikke var gennemført optimalt.

Michael Madsen var enig i, at SU-mødet/paritetisk udvalg kunne være gennemført hurtigere. For så vidt angår afskedigelsesprocessen redegjorde Michael Madsen for, at den var bestemt af praktiske årsager og hensynet til medarbejderne og helheden. Michael Madsen præciserede, at tillidsmanden havde deltaget, og der havde efterfølgende været lejlighed til at drøfte situationen både med tillidsmand og Finansforbundet (sidstnævnte havde en af de 5 medarbejdere da også benyttet sig af).

FA erindrede Finansforbundet om, at FA under forløbet havde kontaktet forbundet og præciseret, at det var vigtigt, at også B-siden var ”klædt på” til opgaven.

...

I henhold til samarbejdsudvalgsaftalen mellem FA og Finansforbundet har der tillige været afholdt organisationsmøder den 3. februar og 19. februar 2009 i anledning af påtænkte kollektive afskedigelser i Vestjysk Bank.

Til illustration af, hvad klager opfatter som det i praksis mellem parterne anvendte frisporg, har klager fremlagt en række bilag. Blandt disse er FA-Analyse nr. 36 September 2006: ”Fup og fakta i medarbejderaktiesagerne”, hvori det bl.a. hedder:

”Finansforbundet beskylder i det ny nummer af sit magasin Finans (Finans nr. 8) Jyske Bank og FA for at snyde ved at trække sagerne om medarbejderaktier i langdrag med det formål, at flest mulige sager i mellemtiden forældes. Men FA og Jyske Bank følger blot de processuelle spilleregler, som Finansforbundet ikke har haft tilstrækkelig fokus på.

FA har lavet en analyse af hændelsesforløbet omkring medarbejderaktiesagen. Analysen viser, at både den nye retssag mod Jyske Bank og alle forældelsestvistene i sagerne mod FA’s øvrige medlemmer kunne have været undgået ved en mere gennemtænkt påstand fra Finansforbundets side i den oprindelige sag mod Jyske Bank og lidt mere rettidig omhu.”

Den 20. december 2006 kom en nyhed på Finansforbundets hjemmeside med overskriften ”FA i useriøs juleoffensiv”, hvori det bl.a. hedder:

””Finanssektorens arbejdsmiljø i top” og ”Finansansatte arbejder over af lyst”, skriver Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) på sin hjemmeside og prøver tilsyneladende at overbevise både sig selv og andre om, at finansansatte ikke har en eneste bekymring i hele verden.

Sandheden er en ganske anden, og det ved FA godt. Derfor er det trist at se FA misfortolke resultater og finde større sandhed i en undersøgelse med 195 svar end i landets største undersøgelse af sektorens arbejdsmiljø med flere end 2.800 deltagere, Finansforbundets arbejdslivsundersøgelse.”

Den 3. maj 2007 blev der lagt en nyhed på FA’s hjemmeside med overskriften ”Finansforbundet snyder om ligelønsforhold”. Det hedder i nyheden bl.a.:

”Finansforbundet tegner et fordrejet billede af ligelønsforholdene i sektoren forud for arbejdet med ligelønsstatistikker. En konstruktiv dialog om ligeløn kræver, at man ikke fordrejer fakta.”

Forklaringer

Steen A. Rasmussen har forklaret bl.a., at han siden december 1991 har været direktør i FA.

Han blev bekendt med Finansforbundets ”skamstøtte” ved, at medarbejdere i FA blev ringet op af et betydeligt antal medlemsvirksomheder, der havde set den og ville udtrykke deres utilfredshed. FA ønskede, at ”skamstøtten” blev fjernet hurtigst muligt. De valgte at gå stiltfærdigt frem – brevet af 19. november 2008 er bevidst underspillet, idet FA ville give

forbundet en chance for at rette for sig. FA ville også være sikker på, at der ikke var tale om en smutter fra forbundets informationsafdeling. Forbundets svar på brevet gjorde imidlertid sagen værre ved at indeholde trusler om at komme efter andre virksomheder i fremtiden. Han syntes, at sagen var særdeles grov, og ringede derfor til Jens Chr. Pedersen i Finansforbundet og sagde, at der var tale om overenskomstbrud. Det var en kort samtale, idet Jens Chr. Pedersen svarede, at det havde forbundet undersøgt. Så havde det ikke noget formål at tale videre, og sagen måtte køre.

Der er en relativ fri omgangstone mellem FA og Finansforbundet, men der er en afgrundsdyb forskel mellem det, organisationerne kan sige til hinanden, og det, der kan siges om modpartens medlemmer, hvis overenskomstmæssige optræden ikke kan hænges ud som skamløs adfærd. Alle fire virksomheder havde overholdt alle regler. Finansforbundet kan gerne mene, at det ikke er godt nok og forlange mere, men det må ske ved overenskomstforhandlingerne. Han kender forbundets kodeks for håndtering af massefyringer. I forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 2008 stillede forbundet oprindeligt krav om forbedrede afskedigelsesvilkår, men forbundet opgav hurtigt disse krav og satsede ensidigt på lønforbedringer. Overenskomsterne skal naturligvis holdes, men der kan være stor forskel på virksomhedernes økonomiske situation, og FA mener derfor, at det er nødvendigt med en individuel tilgang.

Per Christiansen har forklaret bl.a., at han er HR-chef i Alm. Brand. Han har været ansat i Alm. Brand i 37 år, heraf 27 år i HR-afdelingen. Der er ca. 1.700 medarbejdere i hele koncernen, hvoraf ca. 350 er ansat i banken.

Baggrunden for afskedigelserne var, at banken havde oplevet et markant fald i aktiviteter og dermed også i arbejdsopgaver. Banken var derfor mødt til at nedlægge nogle stillinger, og 18 medarbejdere blev afskediget. Afskedigelserne var ikke omfattet af lov om kollektive afskedigelser. Der blev forhandlet med personaleforeningen, herunder om fratrædelsesgodtgørelse, som er reguleret i overenskomsten. Finansforbundet foranledigede, at der blev holdt et møde i FA. På mødet lagde Finansforbundet pres på for at få banken til at yde mere og fremsatte bl.a. krav om ekstra fratrædelsesgodtgørelse, hvilket han afslog. Han husker det sådan, at mødet sluttede med, at repræsentanterne fra Finansforbundet sagde, at de ville hænge Alm. Brand ud i pressen.

Derefter gennemførte Alm. Brand afskedigelserne. Kommunikationsafdelingen opdagede herefter ”skamstøtten” på forbundets hjemmeside. Han kunne ikke genkende det hændelsesforløb, der var beskrevet i artiklen, og havde aldrig oplevet noget lignende. Han fik mange reaktioner fra både ledelse og medarbejdere, og der blev brugt mange ressourcer på at forklare medarbejderne sagens rette sammenhæng. Man fik således afværget de værste skader internt, men sagen har også skadet Alm. Brands omdømme eksternt f.eks. i relation til jobsøgende.

Kent Petersen har forklaret bl.a., at han siden maj 2004 har været næstformand i Finansforbundet.

Han opfatter den generelle tone mellem Finansforbundet og FA som god og anstændig. Han er overrasket over sagen, fordi der normalt hersker en fri tone mellem de to organisationer, hvilket ikke tidligere har givet anledning til sager.

I starten af 2008 havde bankerne pæne regnskabstal, der var ingen tegn på krise. Under overenskomstforhandlingerne frafaldt de kravet om særlig beskyttelse mod afskedigelse – de skønnede, at det kunne vente, og der var et stort pres fra medlemmerne om mere i løn. Efter sommerferien fik finanskrisen stor betydning for finanssektoren. 50 virksomheder gennemførte fyringer af en flerhed af medarbejdere. På tidspunktet, hvor ”skamstøtten” blev offentliggjort, havde Finansforbundet forhandlet med 8-9 virksomheder, og med de fleste virksomheder var der en god dialog. Nogle virksomheder havde imidlertid en ringe - om overhovedet nogen – vilje til at forhandle med forbundet. Der var endvidere nogle eksempler på uanstændig opførsel over for medarbejderne. I Vestjysk Bank havde man eksempelvis tilkendegivet, at man ikke ville foretage afskedigelser, og ud af den blå luft afskedigede banken herefter seks medarbejdere uden at inddrage Finansforbundet.

Usikkerheden om, hvor mange fyringer der ville komme – 1.000 eller 10.000 – og den markante forskel på fratrædelsesvilkårene fra det ene pengeinstitut til det andet og sammenholdt med tidligere, hvor Finansforbundet havde opnået op til 6 måneders ekstra godtgørelse, udløste et massivt pres fra medlemmerne, der ikke kunne forstå, hvorfor der var så store forskelle på vilkårene, og både medlemmer og kredsrepræsentanter rettede henvendelse herom til forbundet og gav udtryk for stor frustration over, at ikke alle fik acceptable ordninger. Baggrunden for ”skamstøtten” var derfor, at der var behov for at sige til

medlemmerne på en letbegribelig måde, at man gjorde, hvad man kunne. Forbundet var endvidere frustreret over ikke at kunne få en rammeaftale med FA, og at man derfor måtte kæmpe fra virksomhed til virksomhed. Han havde overhovedet ingen forestilling om, at der kunne være tale om overenskomstbrud – i så fald ville han aldrig have lavet ”skamstøtten”.

Han erindrer ikke, at han på organisationsmødet med Alm. Brand Bank sagde, at forbundet ville hænge banken ud i pressen.

Han kan ikke forstå, hvis virksomhederne føler det som et pres at skulle opføre sig anstændigt. Forbundet opfordrede alene til dialog og ansvarlighed. Han kan heller ikke forstå, at man skulle kunne opfatte situationen som en blokade.

Han er alene vidende om, at tre medlemmer har reageret negativt på ”skamstøtten”. Forbundet repræsenterer imidlertid 55.000 medlemmer – i forbindelse med finanskrisen er medlemstallet øget betragteligt.

Fredag den 21. november 2008 drøftede han situationen med Jens Chr. Pedersen. De tog henvendelsen fra FA meget alvorligt. De havde ikke overvejet, at der kunne være tale om et kollektivt kampskridt, men da de blev opmærksomme på, at FA opfattede det sådan, besluttede de at fjerne ”skamstøtten” fra hjemmesiden. Han var meget overrasket over, at ”skamstøtten” via nyhedsbrevet stadig kunne findes på hjemmesiden mandag den 24. november 2008, og det beklagede han over for FA. Under fællesmødet tog han og Jens Chr. Pedersen kontakt til forbundets sekretariat, som straks fjernede den.

Jens Chr. Pedersen har forklaret bl.a., at han har været forhandlingschef i Finansforbundet siden 1998.

Han deltog i mange af forhandlingerne i forbindelse med afskedigelserne i efteråret 2008. Virksomhederne var meget forskellige både med hensyn til holdning og økonomi. Forbundet havde derfor behov for at forklare over for sine medlemmer, hvorfor vilkårene var så forskellige, og at det ikke var med forbundets gode vilje, at det forholdt sig sådan. Der var endvidere stor usikkerhed om udviklingen. ”Skamstøtten” var en enkel måde at forklare en kompliceret problemstilling på. Det var ikke meningen at provokere, men at lave noget, man skulle få øje på, for det var ikke nemt at komme til orde i medierne.

Forbundet brugte det fagretlige system ved at forhandle med virksomhederne. Kritikpunkterne i artiklen til ”skamstøtten” gik på nogle mere luftige og overordnede ting om, at man skulle tale sammen. Han kan endvidere ikke forstå, at der skulle være tale om pression. Han kan heller ikke forstå, at der skulle være tale om en ansættelsesretlig blokade. Banksektoren var jo netop i en situation, hvor man afskedigede folk, og forbundet gjorde i øvrigt, hvad man kunne for at rette denne misforståelse.

Han kan godt forstå de tre af forbundets medlemmer, som kritiserede ”skamstøtten”. Tillidsrepræsentanterne skal tage hensyn til det fremtidige samarbejde, og det var et voldsomt dilemma for dem. Desuden var de alle ansat i Vestjysk Bank og ikke i Bonusbanken, hvor fyringerne fandt sted.

Den 20. november blev han ringet op af Steen A. Rasmussen, der fortalte, at det var FA’s opfattelse, at der var tale om et ulovligt kampskridt, og at der derfor ville blive begæret fællesmøde. Han sagde, at han ville undersøge det nærmere. Han er ret sikker på, at han ikke sagde, at forbundet havde undersøgt dette, for det var ikke tilfældet.

De drøftede herefter sagen i forbundet, og da FA opfattede ”skamstøtten” som overenskomstbrud, blev det besluttet at fjerne den fra hjemmesiden. Han bad herefter nogle medarbejdere om at få den fjernet, og han konstaterede selv fredag den 21. november 2008, at den var væk. Han blev derfor meget overrasket, da det på fællesmødet mandag den 24. november 2008 viste sig, at den ikke var fjernet fra hjemmesiden, men det blev der taget hånd om på mødet.

Parternes argumentation

Klager har til støtte for påstand 1 gjort gældende, at indklagede ved sin aktion/kampagne har overtrådt pligten i Hovedaftalens § 2, stk. 2, til at fremme et godt samarbejde og virke for rolige og stabile forhold i virksomhederne. Anvendelsen af begrebet ”skamstøtte” og artiklens ubegrundede beskyldninger og uacceptable sprogbrug udgør over for FA’s medlemmer en overenskomststridig og illoyal aktion/kampagne, som var egnet til at skabe uro blandt ansatte og kunder. En sådan forstyrrelse af arbejdsfreden er ulovlig, jf. Ole Hasselbalch: Den danske arbejdsret (1. udg. 2009) s. 2329. Det er særligt krænkende og utilbørligt at anbringe pengeinstitutters varemærkebeskyttede navn og logo på en skamstøtte rejst til advarsel,

vanære, foragt og bespottelse i forbindelse med urigtige beskyldninger om at tilsidesætte regler og mishandle medarbejdere.

Til støtte for påstand 2 har klager gjort gældende, at Aftale mellem Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Finansforbundet om regler for behandling af faglig strid foreskriver, at sager om uenighed, fortolkning og/eller brud på overenskomsten skal løses i det fagretlige system – enten via en faglig voldgift eller via Arbejdsretten. De påståede krænkelse af forbundets medlemmer i forbindelse med afskedigelser, som har givet anledning til indklagedes kampagne/aktion, er omfattet af parternes fagretlige regler. Indklagede har ved etableringen af ”skamstøtten” samt ved at gå til pressen og i øvrigt undlade at få afprøvet rigtigheden af sine påstande via det fagretlige system tilsidesat dette regelsæt.

Til støtte for påstand 3 har klager gjort gældende, at det af indklagedes artikel til ”skamstøtten” fremgår, at baggrunden for aktionen/kampagnen er utilfredshed med afskedigelserne og afskedigelsesvilkårene for de afskedigede medarbejdere. Aktionen/kampagnen har således haft til formål at lægge pres på klager og klagers medlemsvirksomheder for at opnå bedre vilkår for medlemmerne i lignende fremtidige situationer, hvilket også fremgår direkte af indklagedes brev af 20. november 2008 til klager. Indklagede har herved forsøgt at få gennemført krav i overenskomstperioden, som indklagede selv afstod fra at søge gennemført under overenskomstforhandlingerne. En sådan pression og formålet hermed udgør overenskomststridige forhold. Der henvises i den forbindelse til Arbejdsrettens dom af 20. juni 2005 i sag nr. A2004.308.

Klager har til støtte for påstand 4 gjort gældende, at indklagedes aktion indebar en advarsel mod ansættelse i de udskammede virksomheder og dermed havde karakter af en blokade mod disse virksomheder. Den omstændighed, at indklagede på sin hjemmeside har understreget, at ”skamstøtten” ikke er et signal om, at man ikke bør søge ansættelse i de pågældende virksomheder, er uden betydning for vurderingen af, om indklagede har gjort sig skyldig i overenskomststridig blokade. Det afgørende er, at indklagedes ”skamstøtte” var egnet til at miskreditere virksomhederne og dermed virke som en ansættelsesretlig blokade.

Klager har på denne baggrund gjort gældende, at indklagede skal betale en betydelig bod, herunder at der foreligger skærpende omstændigheder. Der er tale om fire selvstændige og grove brud på nogle af de væsentligste bestemmelser i parternes hovedaftale og fagretlige

regler. Indklagede har hermed forsøgt at undergrave såvel parternes hovedaftale som det fagretlige systems autoritet. Indklagedes beskyldninger mod de fire virksomheder er endvidere ganske uretmæssige, ligesom de involverede virksomheder er påført en urimelig krænkelse, som er skadelig for virksomhedernes omdømme. Virksomhederne har overholdt alle regler og mere til – beskyldningerne er usande. Indklagede har tillige understøttet sin kampagne ved brug af medierne, og indklagede har – trods flere opfordringer fra klager – helt frem til under fællesmødet undladt at fjerne ”skamstøtten” fra hjemmesiden, hvormed indklagede har undladt at medvirke til en fredelig løsning af konflikten. Endelig bør det tillægges betydning, at indklagede er et forbund med et betydeligt medlemstal – ca. 55.000 – og en betydelig formue – ca. 1,8 mia. kr. – samt at indklagedes ageren er forestået af indklagedes næstformand, Kent Petersen. For så vidt angår fastsættelse af bodens størrelse henvises der til Arbejdsrettens dom af 27. marts 1996 i sagerne 95.221 m.fl. og Arbejdsrettens dom af 20. juni 2005 i sag nr. 2004.308, i hvilke sager der blev udmålt bod på henholdsvis 2 og 3 mio. kr.

Indklagede har til støtte for frifindelsespåstanden gjort gældende, at indklagede ikke har forbrudt sig mod fredspligten eller gældende aftaler i øvrigt. Fredspligten betyder ikke, at der i overenskomstperioden ikke må udøves en vis pression, så længe et lovligt formål forfølges, og pressionen i øvrigt holder sig inden for det tilbørlige. Fra retspraksis henvises der i den forbindelse til Arbejdsrettens dom af 13. november 1986 i sag nr. A10.669, Arbejdsrettens dom af 20. juni 2005 i sag nr. A2004.308 og Arbejdsrettens dom af 25. maj 2007 i sag nr. A2006.455.

Forløbet i forbindelse med de kollektive afskedigelser i de navngivne virksomheder havde medført stor frustration blandt de afskedigede medarbejdere. Derfor var det væsentligt for indklagede at forklare de pågældende og den øvrige medlemsskare, at de forskellige forhandlingsforløb og -resultater ikke var udtryk for, at disse lokalt forhandlede og forholdsvis mindre kollektive afskedigelser var nedprioriteret af indklagede, men at det udelukkende skyldtes, at virksomhederne ikke ønskede at indgå aftaler svarende til de øvrige i sektoren.

Derfor valgte indklagede at omtale virksomhederne med navns nævnelse på hjemmesiden. I forbindelse hermed valgte indklagede at illustrere dette ved en ”gimmick” i form af en såkaldt ”skamstøtte”. Indklagede var opmærksom på, at dette kunne opfattes som en provokation,

hvilket for så vidt også var hensigten, men det har aldrig været hensigten at overtræde gældende aftaler mv.

”Skamstøtten” tjente således et rimeligt fagligt formål, og den pression, der ligger heri, er ikke utilbørlig og udgør heller ikke et ulovligt kampskridt. Indklagedes omtale på hjemmesiden holder sig inden for den omgangstone og det frisprog, som parterne i øvrigt anvender i forbindelse med omtale af aktuelle emner.

Der foreligger endvidere ikke en retstvist, som indklagede kunne have forfulgt i det fagretlige system. Det er således ikke indklagedes opfattelse, at afskedigelserne stred mod gældende aftaler, men der er alene tale om, at indklagede kritiserede et skuffende forhandlingsforløb. Endelig har ”skamstøtten” ikke karakter af blokade. I så fald ville al negativ kritik udgøre en sådan blokade. I øvrigt reagerede indklagede straks på klagers påstand herom og understregede på hjemmesiden, at ”skamstøtten” ikke var et signal om, at man ikke burde søge ansættelse i de pågældende virksomheder. Hertil kommer, at der på daværende tidspunkt ikke var ledige stillinger i sektoren.

Da der er tale om et tvivlsomt spørgsmål, må boden subsidiært bortfalde eller mere subsidiært udmåles som en ordensbod. Denne tvivl understreges af, at klager på trods af den oplyste stærke modstand mod ”skamstøtten” var flere dage om at nå frem til, hvilke retlige synspunkter man ville gøre gældende. Det bør i den forbindelse tillige tillægges særlig vægt, at indklagede efterkom klagers opfordring om at ændre hjemmesiden, straks indklagede modtog fællesmødebegæringen. Der bør endelig lægges vægt på, at klager ikke har dokumenteret skadelige virkninger for de involverede virksomheder, og at ”skamstøtten” alene har medført en meget beskeden omtale i medierne.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Denne sag drejer sig om grænserne for den fri meningstilkendegivelse i forbindelse med faglige organisationers offentlige omtale af aktuelle emner. Ved vurderingen heraf indgår på den ene side hensynet til ytringsfriheden og på den anden side hensynet til de generelle freds- og loyalitetsforpligtelser, som kollektive overenskomstforhold indebærer.

Også i forholdet mellem overenskomstparter er der som udgangspunkt frihed til at ytre sig kritisk om modparten, jf. herved Arbejdsrettens dom af 4. december 2008 i sag A2007.908 om tillidsrepræsentanters loyale interesse i efter ophævelsen af et tavshedspålæg om forhandlinger i samarbejdsudvalget at orientere kollegaer om, hvilke standpunkter de havde indtaget under forhandlingerne, og Arbejdsrettens dom af 26. februar 2009 i sag A2008.337 om en virksomhedsledelses udsendelse af en meddelelse, hvori der blev udtrykt skuffelse over en dom, hvor Arbejdsretten havde idømt virksomheden en bød på 1 mio. kr., og forundring over en fagforenings adfærd i forbindelse med den sag. Denne frihed til at ytre sig kritisk om modparten gælder som udgangspunkt også, hvor kritikken indgår som led i en offentlig kampagne med et meningsdannende formål, herunder det formål at påvirke modparten til indrømmelse af fordele, jf. herved Arbejdsrettens dom af 13. november 1986 i sag 10.669.

Det følger imidlertid også af Arbejdsrettens praksis, at et overenskomstforhold indebærer gensidige freds- og loyalitetspligter af betydning for sådanne kampagner. Kritik af en overenskomstpart må således f.eks. ikke antage karakter af en opfordring til medlemmer om at foretage overenskomststridige eller ulovlige handlinger, jf. herved Arbejdsrettens dom af 2. april 2008 i sag A2007.299 og de nævnte domme i sagerne A2007.908 og 10.669. Offentlige kampagner må f.eks. ikke forfølge et utilbørligt eller overenskomststridigt formål, jf. herved Arbejdsrettens dom af 20. juni 2005 i sag A2004.308 sammenholdt med Arbejdsrettens dom af 25. maj 2007 i sag A2006.455. Kritik må f.eks. ikke gives en sådan udformning, at den får karakter af en organisationsfjendtlig handling, jf. herved Arbejdsrettens dom af 6. maj 2008 i sag A2007.648.

Det spørgsmål, som skal afgøres under den foreliggende sag, er, om et fagforbunds kritik af virksomheder, som på alle punkter har overholdt overenskomsten, har antaget karakter af en overenskomststridig smædekampagne.

Det er klagers hovedsynspunkt, at dette er tilfældet, og at Finansforbundet derfor skal idømmes bød. Indholdet i klagers fire påstande – udover påstanden om bød – må anses for anbringender til støtte for bodspåstanden, og der er ikke oplyst omstændigheder, som kan begrunde, at disse tages under selvstændig pådømmelse.

Da en række af FA's medlemsvirksomheder i efteråret 2008 foretog afskedigelser af flertallet af medarbejdere, havde Finansforbundet som udgangspunkt en loyal og berettiget interesse i

at kommunikere sine synspunkter om disse afskedigelsers forløb og vilkår til sine medlemmer og offentligheden, og det måtte stå Finansforbundet frit for at indtage det standpunkt, at afskedigelser af denne art burde ske på grundlag af særlige, fremforhandlede fratrædelsestilbud og kritisere virksomheder, som ikke ville gå ind herpå, også selv om virksomhederne på alle punkter har overholdt overenskomsten.

Der er ikke i Finansforbundets ”skamstøtte”-kampagne nogen opfordring til medlemmerne om at undlade at arbejde for de nævnte virksomheder. Der er heller ikke i kampagnen anvendt klare beskyldninger om overenskomstbrud eller udsagn, som klart fordrejer forhandlingsforløbet – det er ikke en kampagne, som Finansforbundet har fremstillet som rettet mod ulovlige eller overenskomststridige fyringer.

Kampagnen har imidlertid gennem anvendelsen af ”skamstøtten” over ”skamløse fyringer i finanssektoren” og udhængningen herpå af de pågældende bankers varemærkebeskyttede logoer fået en udformning, som i sig selv må anses for utilbørlig og en krænkelse af loyalitetspligten i overenskomstforhold. Overenskomststridigheden af en sådan smædekampagne bliver ikke mindre af, at den havde til formål at lægge pression på andre virksomheder, og i øvrigt benyttede sig af udtryk som ”sparkede medarbejdere ud” og andre formuleringer, som let kunne misforstås som indeholdende en beskyldning om overenskomstbrud.

På den anførte baggrund finder Arbejdsretten, at Finansforbundet har udvist adfærd, der er bodspådragende.

Ved bodsudmålingen må det tillægges afgørende betydning, at det overenskomststridige forhold i alt væsentligt alene består i, at kampagnen har fået en utilbørlig udformning. Det må i øvrigt tillægges betydning, at ”skamstøtten” kun befandt sig på forbundets hjemmeside nogle få dage, og at Finansforbundet tog skridt til at fjerne ”skamstøtten”, straks forbundet modtog fællesmødebegæringen. Hertil kommer, at der ikke er grundlag for at antage, at kampagnen skulle have medført særlige skadevirkninger for de involverede virksomheder. Under disse omstændigheder fastsættes boden til 100.000 kr.

Thi kendes for ret:

Finansforbundet skal betale en bod på 100.000 kr. til Finanssektorens Arbejdsgiverforening.

I sagsomkostninger skal FTF for Finansforbundet betale 2.000 kr. til Arbejdsretten.

De idømte beløb skal betales inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom.

Børge Dahl